

MEMO/27. november 2012

Razkrivanje prikritega števila neprijavljenih kaznivih dejanj iz sovraštva v EU

Iz dveh novih poročil Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) je razvidna obsežnost problematike kaznivih dejanj iz sovraštva v Evropski uniji.

Poročilo z naslovom *Opozarjanje na kazniva dejanja iz sovraštva v Evropski uniji: priznavanje pravic žrtev (Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights)* je napisano z vidika temeljnih pravic in se osredotoča na pravice žrtev. V njem so s primerjalnim pregledom mehanizmov za zbiranje uradnih podatkov o kaznivih dejanjih iz sovraštva v 27 državah članicah EU poudarjene bistvene razlike med podatki, zbranimi v posameznih državah, in različnimi pristopi do kaznivih dejanj iz sovraštva v kazenskem pravu. Poročilo razkrija težave, s katerimi se države članice srečujejo pri zbiranju podatkov o kaznivih dejanjih iz sovraštva in zagotavljanju, da storilci odgovarjajo za svoja dejanja in da lahko žrtve sprožijo pravni postopek za povrnitev škode.

To poročilo dopolnjuje poročilo o anketi *EU-MIDIS Podatki v središču 6: Manjšine kot žrtve kaznivih dejanj (EU-MIDIS Data in Focus 6: minorities as victims of crime)*. EU-MIDIS ostaja prva anketa, ki posebej vzorči etnične manjšine in skupine migrantov v EU-27. V tem zadnjem poročilu v okviru projekta EU-MIDIS so predstavljeni podatki o izkušnjah anketirancev z viktimizacijo pri petih vrstah kaznivih dejanj, od tatvine do hudega nadlegovanja. Poročilo kaže, katere etnične manjšine in skupine priseljencev so najverjetneje žrtve rasističnih kaznivih dejanj, kolikšen je delež žrtev, ki prijavijo dogodke, in kakšni so njihovi razlogi, da jih ne prijavijo.

Poročili skupaj pomagata pojasniti „prikrito število“ kaznivih dejanj iz sovraštva. Medtem ko poročilo z naslovom *Opozarjanje na kazniva dejanja iz sovraštva* kaže precejšnje razlike med nacionalnimi postopki za zbiranje podatkov, kar vodi k izkrivljeni sliki obsega kaznivih dejanj iz sovraštva v posameznih državah članicah, poročilo *Podatki v središču* razkrija obseg, v katerem manjšine sebe dojemajo kot žrtve rasistično motiviranih kaznivih dejanj. To in dejstvo, da tako veliko število teh kaznivih dejanj ostane neprijavljenih, kaže na to, da morajo države izboljšati razvrščanje in zbiranje podatkov o kaznivih dejanjih iz sovraštva ter si prizadevati za povečanje zaupanja v organe kazenskega pregona.

Ugotovitve obeh poročil podpirajo, med drugim, prizadevanja držav članic za izvajanje Okvirnega sklepa 2008/913/PNZ o rasizmu in ksenofobiji, ki bo ponovno obravnavan novembra 2013. Ta okvirni sklep določa, da morajo države članice sprejeti potrebne ukrepe in zagotoviti, da bodo kazniva dejanja z rasističnimi ali ksenofobičnimi motivi kaznovana strožje kot ostala. Okvirni sklep je bil prenesen v zakonodajo vseh držav članic, razen Belgije, Estonije in Grčije.

KLJUČNI REZULTATI

Med 27 državami članicami obstajajo razlike glede podatkov o kaznivih dejanjih iz sovraštva, ki jih te beležijo in objavljajo, zaradi česar prihaja do razlik pri zbiranju podatkov med posameznimi državami

članicami EU (preglednica 1). To pomeni, da uradni podatki o kaznivih dejanjih iz sovraštva pogosto ne kažejo dejanskega stanja.

Preglednica 1: Uradni podatki o kaznivih dejanjih iz sovraštva, objavljeni leta 2010, po motivih in državah članicah EU

Država članica EU	Rasizem/ksenofobija	Antisemitizem	Spolna usmerjenost	Ekstremizem	Verska nestrpnost	Islamofofobija	Nestrpnost do Romov	Invalidnost	Spolna identiteta	Drugo/nedoločeno
AT	64	27		335		8				146
BE	924	2	58							49
BG	o.A.									o.A.
CY	32									
CZ	226	28		252			o.A.			
DE	285	1 166		20 811						
DK	62		30		10					37
EE										86
EL	o.A.									
ES	o.A.		o.A.							
FI	741	4	43		52	15		20	5	
FR	886	466		127		100				
HU	o.A.									o.A.
IE	122	12								
IT	o.A.									o.A.
LT	o.A.	o.A.								o.A.
LU	24									o.A.
LV	o.A.									o.A.
MT	o.A.									
NL	1 168	286	660	139	108	93	4	7	17	668
PL	o.A.	o.A.	o.A.			o.A.	o.A.	o.A.		o.A.
PT	o.A.									o.A.
RO										
SE	3 786	161	770	444	552	272	145		31	818
SI	o.A.				o.A.					
SK	114			51						
UK										

UK - England, Wales and Ireland	31 486	488	4 883		2 007			1 569	357	
UK - Schottland	4 513	448			693			50	14	

Anmerkung: o.A. = ohne Angabe.

POGOSTA VPRAŠANJA

V: Kaj je kaznivo dejanje iz sovraštva?

O: Kazniva dejanja iz sovraštva so nasilje, grožnje in kazniva dejanja, ki so motivirana z rasizmom, ksenofobijo, versko nestrpnostjo ali invalidnostjo, spolno usmerjenostjo ali spolno identiteto osebe. Vendar to ni uradna opredelitev, saj imajo vse države članice svoje lastne, različne opise in sredstva za obravnavanje kaznivih dejanj iz sovraštva.

V: Katere skupine so glavna tarča kaznivih dejanj iz sovraštva v EU?

O: Trenutno veljavni mehanizmi za zbiranje podatkov v EU otežujejo zanesljivo določitev skupin, ki predstavljajo glavno tarčo kaznivih dejanj iz sovraštva, saj države članice zelo različno razvrščajo in zbirajo podatke (glej preglednico 1). Večina držav beleži rasistično/ksenofobično motivirana kazniva dejanja (25 držav članic), ki jim sledijo kazniva dejanja zaradi antisemitizma (12), spolne usmerjenosti (8), ekstremizma (7), verske nestrpnosti (6) in nato islamofobije/nestrpnosti do muslimanov (6). Samo štiri države članice beležijo uradne podatke o kaznivih dejanjih zaradi spolne identitete žrtve, nestrpnosti do Romov ali invalidnosti.

Pomembno si je zapomniti, da ljudem ni treba imeti nobene od značilnosti, ki se jim pripisujejo, da postanejo žrtve kaznivega dejanja zaradi diskriminacije ali predsodkov, ki ga pogosto imenujemo „kaznivo dejanje iz sovraštva“. Za storilce zadostuje, da nekomu pripišejo določeno značilnost, ki pomeni motiv za napad.

V: Kako kazniva dejanja iz sovraštva vplivajo na žrtve?

O: Žrtve kaznivih dejanj iz sovraštva so zlorabljene zaradi tega, za kar v družbi veljajo. Podatki kažejo, da kazniva dejanja iz sovraštva močno vplivajo na žrtve, deloma zato, ker tega, da so žrtve, ne morejo pripisati »smoli«. Namesto tega so se prisiljene sprijazniti s tem, da je bil napad usmerjen na njihovo socialno identiteto in da obstaja nevarnost za ponovno viktimizacijo.

Njihove izkušnje se od izkušenj žrtev drugih vrst kaznivih dejanj najbolj razlikujejo glede intenzivnosti njihovega strahu, napadov tesnobe in izgube zaupanja. Telesna poškodba, ki je posledica nasilja zaradi predsodkov, je pogosto manj pomembna kot močan občutek kršitve in ponižanja, ki jo spremlja.

Viktimizacija zaradi sovraštva ne vpliva samo na žrtve, ampak tudi na njihove družine in širšo skupnost. Zaradi enake socialne identitete družine ali skupine je lahko strah nalezljiv.

Poročilo *Opozarjanje na kazniva dejanja iz sovraštva v Evropski uniji: priznavanje pravic žrtev* najdete na spletni strani: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2012_hate-crime_embargo.pdf

Poročilo EU-MIDIS Podatki v središču 6 : Manjšine kot žrtve kaznivih dejanj najdete na spletni strani: <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2012-eu-midis-dif6-embargo.pdf>

Za več informacij se obrnite na:

media@fra.europa.eu / Telefon: +43 1 580 30 642